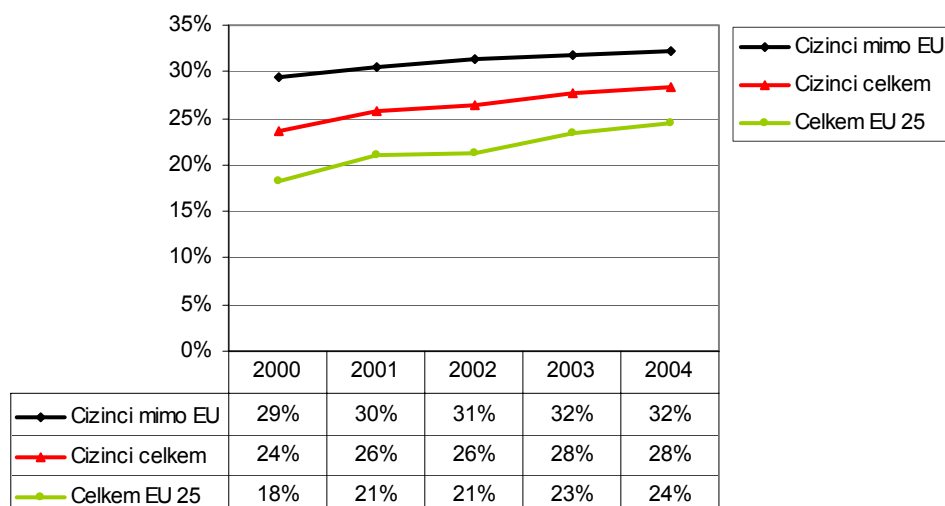

2.2. Podíly žen a mužů mezi ekonomicky aktivními cizinci

Podíl žen mezi ekonomicky aktivními cizinci od roku 2000 postupně vrůstal, v roce 2004 dosáhl 28 % (tj. o 4 procentní body více než v roce 2000). Počet všech žen mezi ekonomicky aktivními cizinci vzrostl přibližně o 10 000 osob, zatímco celkový počet ekonomicky aktivních osob se mezi oběma roky navýšil o 8 000 osob. Lze tedy říci, že nárůst celkové zaměstnanosti cizinců v ČR byl způsoben právě zvýšením počtu ekonomicky aktivních žen-cizinek.

O něco nižší podíly žen jsou pravidelně zaznamenávány u cizinců s občanstvím některé ze zemí EU 25 (podíly žen nižší o 4 až 6 procentních bodů oproti podílům žen v rámci celkové zaměstnanosti cizinců), naopak vyšší podíly žen překračující od roku 2001 30 % byly zjištěny u cizinců s občanstvím ostatních států (nečlenské státy, tj. státy mimo EU 25). Podíl žen u občanů EU 25 však ve sledovaném období vzrostl oproti podílům žen u států nečlenských o něco více (o 6 procentních bodů oproti 4 procentním bodům v případě států nečlenských) (viz. příloha 1.16.).

Graf 43: Celková zaměstnanost cizinců: podíly žen v letech 2000-2004 (31.12.) (Pramen: MPO ČR, MPSV ČR)

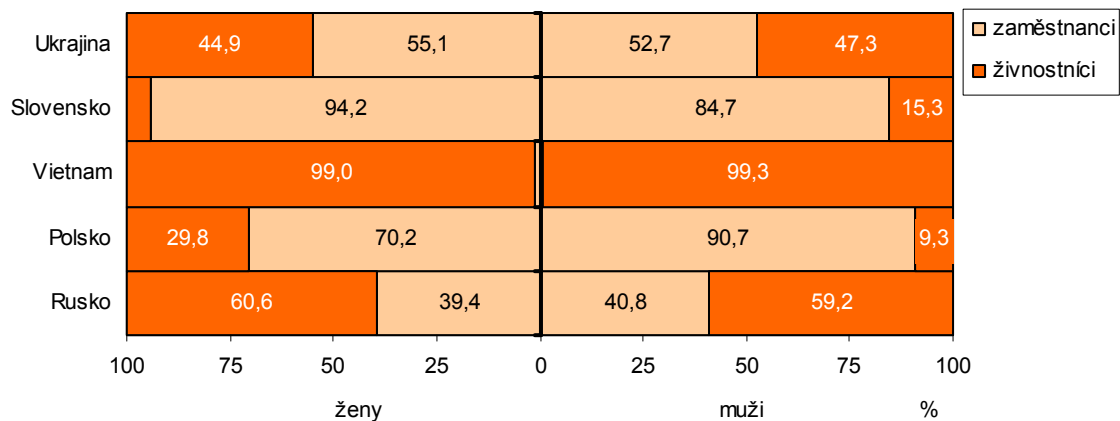
Z následujícího grafu je zřejmé, že rozdíly v podílech byly zjištěny zejména mezi cizinci s jednotlivými státními občanstvími než mezi muži a ženami konkrétního státního občanství.

Nejvyšší podíl žen-cizinek v postavení zaměstnanců byl zjištěn u státního občanství Slovenska – k 31. 12. 2004 94 % všech ekonomicky aktivních žen se státním občanstvím Slovenska pracovalo v ČR v pozici zaměstnanců, zbylých 6 % těchto žen vlastnilo v ČR živnostenské oprávnění. Druhý nejvyšší podíl (z pěti nejčastěji zastoupených státních občanství) byl zaznamenán u žen-cizinek se státním občanstvím Polska, kde v pozici zaměstnanců pracovalo 70 % všech ekonomicky aktivních žen tohoto státního občanství. U žen-cizinek se státním občanstvím Ukrajiny zaměstnané ženy tvořily 55 % všech ekonomicky aktivních žen příslušného státního občanství. U zbylých dvou státních občanství převažovaly nad ženami zaměstnanými ženy, které v ČR získaly živnostenské oprávnění. U žen-cizinek se státním občanstvím Ruska vlastnilo (k 31. 12. 2004) živnostenský list 60 % všech ekonomicky aktivních žen s ruským státním občanstvím. Živnostenské oprávnění vlastnily téměř všechny ekonomicky aktivní ženy se státním občanstvím Vietnamu, totiž 99 % všech těchto žen.

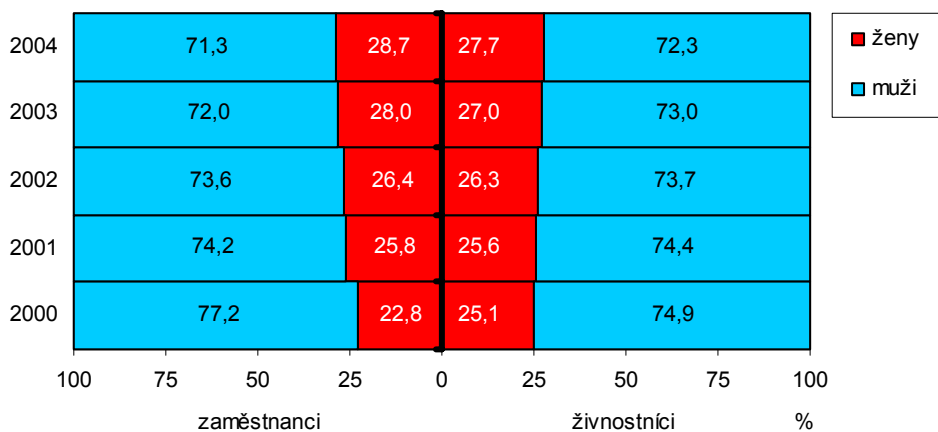
U mužů-cizinců byla situace do jisté míry obdobná, a to především u státního občanství Vietnamu (99 % všech ekonomicky aktivních mužů vlastnilo živnostenské oprávnění), Ruska (s živnostenským oprávněním bylo evidováno 60 % všech ekonomicky aktivních mužů s ruským státním občanstvím) a Ukrajiny (v pozici zaměstnanců se nacházelo přibližně 50 % všech ekonomicky aktivních mužů se státním občanstvím Ukrajiny). V případě státního občanství Slovenska byly počty všech ekonomicky aktivních mužů v postavení zaměstnanců o 10 procentních bodů nižší než tomu bylo u žen, tj. v pozici zaměstnanců bylo zaznamenáno přibližně 85 % všech ekonomicky aktivních mužů se státním občanstvím Slovenska. Nejvýraznější rozdíl mezi muži a ženami, tj. 20 procentních

bodů, byl zjištěn u ekonomicky aktivních cizinců se státním občanstvím Polska. V pozici zaměstnanců tak bylo zjištěno téměř 90 % všech ekonomicky aktivních cizinců s polským státním občanstvím.

Graf 44: Podíl žen u ekonomicky aktivních cizinců podle státního občanství a typu ekonomické aktivity - 31.12.2004 (Pramen: MPO ČR, MPSV ČR)

Graf 45: Ekonomicky aktivní cizinci podle typu ekonomické aktivity - podíl žen a mužů v letech 2000-2004 (31.12.) (Pramen: MPO ČR, MPSV ČR)

Podíl žen u cizinců v postavení zaměstnanců, jakož i podíl žen u cizinců s platným živnostenským oprávněním se k 31. 12. 2004 blížil 30 %.

Podíl žen mezi zaměstnanci vzrostl od roku 1998 o 10 procentních bodů, jednalo se o spojitý, postupný nárůst. K 31. 12. 2004 podíl žen mezi cizinci v postavení zaměstnanců činil 29 %.

Tab. 4: Cizinci-zaměstnanci: podíl žen (v %) u 10 nejčastějších státních občanství v letech 1998-2004 (Pramen: MPSV ČR-SSZ)

Státní občanství	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004-1998 (procentní body)	Počet cizinců-zaměstnanců k 31.12.2004
Cizinci celkem	19	21	23	26	26	28	29	10	107 984
Celkem EU 25	15	17	19	22	22	25	26	11	72 775
Ostatní	28	32	34	36	36	34	35	7	35 209
Nejčastější st. občanství									
Slovensko	15	17	19	23	24	27	29	13	59 818
Ukrajina	28	31	33	35	35	33	33	5	22 399
Polsko	11	14	14	17	11	12	12	1	8 882
Bulharsko	24	30	31	30	25	28	32	8	1 651
Mongolsko	74	77	76	69	70	69	64	-10	1 585
Moldavsko	18	22	26	37	34	34	34	16	1 483
Německo	20	19	20	18	19	19	17	-3	1 303
Spojené státy	30	33	35	36	32	33	34	4	1 160
Rusko	40	48	49	47	43	47	48	8	1 078
Bělorusko	42	45	52	50	48	51	49	7	815

Podíl žen-cizinek opět - jako i v případě celkové zaměstnanosti cizinců - vzrostl o něco více u osob se státním občanstvím některého ze států Unie (EU 25), konkrétně od roku 1998 o 11 procentních bodů, podíl žen v případě států nečlenských (ostatních) vzrostl za stejné období o 7 procentních bodů.

Mezi 10 nejčastějšími státními občanstvími cizinců v postavení zaměstnanců byl k 31. 12. 2004 nejvyšší podíl žen zjištěn u cizinců se státním občanstvím Mongolska (64 %), podíl žen blížící se 50 % byl zaznamenán u státního občanství Běloruska (49 %) a Ruska (48 %). V rozmezí podílu 30-35 % žen se nacházeli rovněž zaměstnanci-cizinci se státním občanstvím Spojených států, Moldavska, Ukrajiny a Bulharska. U zaměstnanců-cizinců se státním občanstvím Slovenska ženy tvořily 29 %. Oproti ostatním státním občanstvím znatelně nižší podíly žen byly zaznamenány u cizinců se státním občanstvím Německa, kde ženy představovaly 17 % všech těchto osob a u občanů Polska, kde podíl žen mezi zaměstnanci činil 12 % (viz. tabulka 4).

Nejvýraznější nárůst podílu žen mezi roky 1998 a 2004 byl zjištěn u zaměstnanců-cizinců se státním občanstvím Moldavska (16 procentních bodů) a Slovenska (13 procentních bodů). Naopak výrazný pokles podílu žen byl zaznamenán u zaměstnanců, cizinců se státním občanstvím Mongolska (o 10 procentních bodů méně než v roce 1998), podíl žen u těchto osob však po celé sledované období zastával mezi 10 nejčastějšími státními občanstvími cizinců-zaměstnanců nejvyšší pozici. Mírný pokles podílu žen byl zjištěn u zaměstnanců-cizinců se státním občanstvím Německa (3 procentní body), u zbývajících z 10 nejčastějších státních občanství zaměstnanců podíl žen mezi cizinci ve zmíněném období vzrostl.

Ze srovnání podílu žen u státních občanství cizinců některého ze států EU 25 s podíly žen u cizinců z ostatních, nečlenských států je zřejmé, že podíly žen u prvně jmenovaných států byly mezi

10 nejčastějšími státními občanstvími zaměstnanců nejnižší (občanství Slovenska, Německa a Polska zaujímaly poslední tři pozice).

Podíl žen mezi cizinci s živnostenským oprávněním vzrostl od roku 1998 o 7 procentních bodů. K 31. 12. 2004 podíl žen mezi živnostníky činil 28 % (pro srovnání 29 % představovaly ženy v případě zaměstnanců).

Tab. 5: Cizinci-živnostníci: podíl žen (v %) u 10 nejčastějších státních občanství cizinců s živnostenským oprávněním v letech 1998-2004 (Pramen: MPO ČR)

Státní občanství	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 2004-1998 (procentní body)	Počet cizinců-živnostníků k 31.12.2004
Cizinci celkem	21	25	25	26	26	27	28	7	65 219
Celkem EU 25	13	14	14	15	16	16	16	3	13 116
Ostatní	22	27	27	28	29	30	31	8	52 103
Nejčastější st. občanství									
Vietnam	28	29	30	30	31	32	33	5	22 046
Ukrajina	22	26	26	27	28	30	31	9	19 486
Slovensko	8	9	9	10	11	11	12	3	8 757
Rusko	39	43	42	43	45	48	50	10	1 611
Srbsko a Černá Hora	15	18	18	18	17	18	17	1	1 287
Polsko	31	33	35	37	38	37	36	5	1 251
Bulharsko	20	21	22	23	23	22	22	3	1 113
Německo	22	23	23	23	24	25	24	2	1 103
Spojené státy	25	25	25	26	26	26	25	0	646
Spojené království	11	12	13	13	14	12	12	0	537

Na rozdíl od osob v postavení zaměstnanců se na zvýšení celkového podílu žen mezi osobami s živnostenským oprávněním podíleli především občané nečlenských států (mimo EU 25), podíl žen u těchto osob vzrostl od roku 1998 o 8 procentních bodů, podíl žen u osob se státním občanstvím některého státu EU 25 se navýšil pouze o 3 procentní body.

Mezi 10 nejčastějšími státními občanstvími cizinců s živnostenským oprávněním byl k 31. 12. 2004 nejvyšší podíl žen zaznamenán u cizinců se státním občanstvím Ruska, kde ženy tvořily 50 % všech cizinců s občanstvím Ruska – živnostníků. Podíl žen převyšující 30 % byl zjištěn u cizinců se státním občanstvím Ukrajiny (ženy tvořily 31 % cizinců se státním občanstvím Ukrajiny, živnostníků), Vietnamu (33 %) a Polska (ženy představovaly 36 % všech cizinců se státním občanstvím Polska vlastních v ČR živnostenské oprávnění). Více jak 20 % podíl žen mezi cizinci s živnostenským oprávněním příslušného státního občanství byl zaznamenán u cizinců se státním občanstvím Bulharska (podíl žen 22 %), Německa (24 %) a Spojených států (ženy představovaly 25 % všech evidovaných cizinců s živnostenským listem se státním občanstvím Spojených států). Nejnižší podíly žen mezi živnostníky byly zjištěny u cizinců se státním občanstvím Srbska a Černé Hory (ženy tvořily v roce 2004 17 % těchto osob), Slovenska a Spojeného království (ženy v obou případech tvořily 12 % živnostníků příslušného státního občanství) (viz. tabulka 5).

Nejvyšší nárůst (od roku 1998) v počtu žen-cizinek vlastních v ČR živnostenské oprávnění byl zaznamenán u cizinců se státním občanstvím Ruska (podíl žen mezi živnostníky v tomto případě vzrostl o 10 procentních bodů) a u cizinců se státním občanstvím Ukrajiny (mezi živnostníky se státním občanstvím Ukrajiny bylo v roce 2004 zjištěno o 9 procentních bodů více žen než v roce 1998). U ostatních států lze v podílu žen mezi živnostníky příslušného státního občanství vysledovat

pouze mírný, či dokonce žádný vzestup (nejvyšší v případě cizinců se státním občanstvím Polska a Vietnamu – vzestup o 5 procentních bodů) (viz. tabulka 5).

Na rozdíl od cizinců v postavení zaměstnanců nelze říci, že by u živnostníků se státním občanstvím některého ze států EU 25 byly podíly žen-cizinek nižší než u osob ostatních států; zároveň podíly žen se u živnostníků vybraných státních občanství vyznačovaly mezi roky 1998 a 2004 větší stabilitou.

Dlužno dodat, že na výsledné hodnotě podílu žen v rámci celkové zaměstnanosti cizinců (zaměstnanci a živnostníci) se podílelo především zastoupení ekonomicky aktivních žen u cizinců se státním občanstvím Slovenska (cizinci se státním občanstvím Slovenska pravidelně tvořili přibližně 40 % všech ekonomicky aktivních cizinců) a u cizinců se státním občanstvím Ukrajiny (jimž příslušel 25% podíl mezi všemi ekonomicky aktivními cizinci).

V případě osob v postavení zaměstnanců byla výsledná podoba pomyslné křivky vzrůstajícího podílu žen ovlivněna rovněž cizinci výše zmíněných státních občanství, totiž Slovenska (cizinci se státním občanstvím Slovenska představovali např. k 31. 12. 2004 55 % osob – zaměstnanců) a Ukrajiny (cizinci se státním občanstvím Ukrajiny tvořili ke stejnému datu 21 % cizinců v postavení zaměstnanců).

Na celkových údajích cizinců s živnostenským oprávněním se podílela zejména dvě státní občanství, totiž cizinci se státním občanstvím Vietnamu, kteří k 31. 12. 2004 představovali 34 % všech živnostníků a cizinci se státním občanstvím Ukrajiny, kteří tvořili 30 % všech cizinců s živnostenským listem.

Graf 46: Ekonomicky aktivní cizinci podle státního občanství a typu ekonomické aktivity - podíl žen a mužů - 31.12.2004
(Pramen: MPO ČR, MPSV ČR)

